

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШИ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.bg

Изх. 1374
Дата 18.10......2017 г.

ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА
НАКАЗАТЕЛНАТА КОЛЕГИЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

СТ А Н О В И Щ Е

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

по тълкувателно дело № 5 / 2017 г.

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ СЪДИИ,

На основание чл. 127, вр. чл. 125 ЗСВ е направено искане от Председателя на Върховния касационен съд за издаване на тълкувателно решение на Общото събрание на наказателната колегия на ВКС, по повод на което съгласно чл. 128 ЗСВ е образувано тълкувателно дело № 5/2017г. по описа на ВКС, ОСНК за издаване на тълкувателно решение, с което да се отговори на следните въпроси:

1. Кога влиза в сила присъдата/решението в случай на оттегляне на въззивната жалба или протест от жалбоподателя или прокурора, кой е компетентният орган да се произнесе по оттеглянето, с какъв акт и подлежи ли на инстанционен контрол този акт:

- когато оттеглянето е в срока на обжалване;

- когато оттеглянето е извън срока на обжалване, но преди делото да е пренесено в горната инстанция;
- когато оттеглянето е пред горната инстанция?

2. Кога влиза в сила присъдата/решението в случай на връщане на жалбата или протеста, в различните хипотези - подадени срещу съдебен акт, който не подлежи на обжалване; просрочени; подадени от ненадлежаща страна; страдат от друг неотстранен в законовия срок недостатък:

- когато връщането на жалбата или протеста не е било обжалвано или протестирано с частна жалба или частен протест;
- когато горната инстанция потвърди връщането на жалбата или протеста?

3. Кога влиза в сила присъдата/решението в случай, че пред горната инстанция е било образувано въззивно производство, независимо от недостатък в жалбата или протеста, когато на това основание те са били оставени без разглеждане?

4. Кога влиза в сила присъда/решение, когато с тях са осъдени или оправдани няколко подсъдими за няколко деяния и съдебният акт е обжалван или протестиран частично - само по отношение на част от дейците и/или на част от деянията?

След запознаване с мотивите към искането и приложената към него съдебна практика, Висшият адвокатски съвет излага следното становище по така поставените въпроси:

1. По първия въпрос:

1.1 Относно компетентния орган, който се произнася по оттеглянето на жалбата.

С оглед изричната разпоредба на чл.326 НПК и нейното систематично тълкуване с разпоредбите на чл. 324 и чл. 325 НПК, компетентен да се произнесе в посочените три хипотези е въззивния съд с определение в закрито заседание.

Не може да бъде споделена практиката на някои съдилища, че компетентен може да бъде и първоинстанционния съд, когато оттеглянето на жалбата е в срока за обжалване или извън този срок, но преди делото да бъде пренесено в горната инстанция.

Този процесуален ред не намира опора в закона, а цели единствено процесуална икономия и бързина на наказателния процес по изпълнението на съответния съдебен акт.

1.2. Относно влизане на присъдата или решението в сила в посочените три хипотези по-горе.

По принцип с оглед приетото по-горе решение за произнасяне от компетентния съд по оттегляне на жалбата или протеста, присъдата следва

да влезе в сила, след като влезе в сила определението на въззивния съд, постановено в закрито съдебно заседание по реда на чл. 326 НПК, с което се прекратява въззивното производство, образувано по оттеглените жалба или протест.

Това е безспорно в последните две хипотези, а именно когато оттеглянето е извън срока за обжалване, но преди делото да е изпратено на горната инстанция и когато оттеглянето е пред горната инстанция.

В първата хипотеза, когато оттеглянето е в срока на обжалването и въззивния съд се произнесе в този срок, Висшият адвокатски съвет счита за правилно следното разрешение:

Ако въззивния съд се произнесе в срока на обжалването и до изтичане срока на обжалването не постъпят друга /нова/ жалба или протест след произнасянето, то присъдата ще влезе в сила след изтичане на по-дългия от двата срока - срока за обжалване на присъдата или срока за влизане в сила на определението на въззивния съд по оттеглянето.

1.3. Относно въпроса дали подлежи определението на въззивния съд за прекратяване на въззивното производство на инстанционен контрол.

С оглед формалното начало в наказателния процес или принципа на интереса на страните в него могат да се застъпят две основни хипотези.

При първата хипотеза, определенията за прекратяване на въззивното производство по смисъла на чл. 346, т. 4 НПК, когато са постановени от окръжния или апелативния съд за първи път в това производство, с които се прекратява пътя на наказателното производство подлежат на касационно обжалване.

В този случай, присъдата ще влезе в сила по смисъла на чл. 412, ал. 1 НПК, след като изтече срокът за обжалване или след като постановеното определение за прекратяване на въззивното производство влезе в сила поради потвърждаването му.

При втората хипотеза се презюмира, че оттеглилият жалбата или протеста няма правен интерес от обжалване определението за прекратяване на въззивното производство, а другата страна е доволна от постановения първоинстанционен акт, поради което не е инициирала чрез жалба или протест образуване на въззивното производство, поради което същата няма правен интерес от развитието на процеса.

В този случай, след като определението не подлежи на касационно обжалване присъдата, следва да влезе в сила от момента на произнасяне на въззивната инстанция.

2. По отношение на втория въпрос

Висшият адвокатски съвет счита, че подробно посочените във въпроса хипотези следва да бъдат обединени в две основни групи:

а/ Когато въззивният съд е сезиран с жалби, които са недопустими поради обстоятелството, че са подадени срещу съдебен акт, който не подлежи на обжалване, подадени след изтичане на срока по чл. 319 НПК и подадени от ненадлежна страна.

Във всички тези случаи подадените жалби или протести не могат да породят своя суспензивен и деволутивен ефект и независимо дали е било обжалвано връщането на жалбата или протеста или горната инстанция с определение потвърди връщането на жалбата или протеста, присъдата следва да се счита влязла в сила след изтичане на срока за нейното обжалване.

б/ Когато въззивният съд е сезиран с жалба или протест, които са допустими, но не отговарят на изискванията на чл. 320, ал. 1 и 2 НПК (за форма и съдържание) в тези случаи присъдата ще влезе в сила с изтичане срока за обжалване на разпореждането за връщане на жалбата/протеста, предвиден в чл. 323, ал. 2 във вр. чл. 319, ал. 1 НПК, а именно 15 дни, като обжалването е по реда на Глава XXI от НПК.

Ако разпореждането за връщане на жалбата/протеста е обжалвано или протестирано по реда на Глава XXI от НПК пред въззивния съд, присъдата влиза в сила от момента на потвърждаващото произнасяне на въззивната инстанция.

3. По отношение на третия въпрос

Няма пречка въззивната инстанция да прекрати пред нея за първи път с определение образуваното въззивно производство, като остави жалбата и протеста без разглеждане, когато констатира наличието на данни, сочещи на нередовност на жалбата или протеста.

С оглед обстоятелството, че така постановеното определение на въззивния съд прегражда пътя на наказателното производство, същото подлежи на касационно обжалване, на основание чл. 346, т. 4 НПК.

В тези случаи, при касационно обжалване пред ВКС, присъдата ще влезе в сила от момента на постановяване на акта на касационната инстанция по реда на чл. 346, т. 4 НПК, а при липса на обжалване на определението на въззивния съд за прекратяване на делото след изтичане на 15-дневния срок за обжалване на постановения от съда акт.

4. По отношение на четвъртия въпрос

За да може да се даде обоснован и правилен отговор на поставения въпрос, следва да бъде направено систематично тълкуване на разпоредбите на Общите положения на Глава XXI „Въззивно производство“ и тези определящи сроковете за обжалване и присъединяване на подсъдим към вече подадена жалба от друг подсъдим чл. 319 и чл. 320, ал. 5 НПК.

На първо място, разпоредбата на чл. 313 НПК допълнена с тази на чл. 314, ал. 2 НПК, определят предмета и пределите на въззивната проверка, като от тях може да се направи извод, че става въпрос за невлязлата в сила присъда, като едно единно цяло, а възможността присъдата да бъде коригирана не зависи от обстоятелството дали в жалбата се сочи една или друга нейна част, като неправилна.

Единствената забрана в тази обща част е за влошаване положението на подсъдимия срещу когото се води производството, когато няма подаден протест или жалба от частния обвинител.

Във всички останали случаи, дори постановената присъда в някоя своя част да не е обжалвана изрично или от всички страни в процеса, същата може да бъде отменена служебно от страна на въззивната инстанция.

За това не може да се приеме тази практика на съдилищата, които считат, че присъдата за необжалвания подсъдим (съучастник) следва да се счита влязла в сила от момента, в който за него се преклутира възможността за присъединяване към жалбата на друг подсъдим във въззивната инстанция или за необжалвания подсъдим присъдата да се счита за влязла в сила с изтичане на срока за обжалване.

С оглед изложеното Висшият адвокатски съвет намира, че присъдата (решението) следва да се счита за влязло в сила за всички подсъдими и деяния, както за обжалвалите, така и за необжалвалите, съответно обжалваните и необжалваните и във всичките ѝ части като единен съдебен акт, след влизане в сила акта на въззивната инстанция.

Това разбиране намира опора както в разпоредбата на чл. 314, ал. 2, така и в тази на чл. 347, ал. 2 от НПК, а именно че касационната инстанция отменя или изменя присъдата или решението и по отношение на необжалвалите подсъдими, ако основанията за това са в тяхна полза.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСПИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА

